

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltelek felvételnek árszabály szerint a kiadó hivatalában: Budapest IV. kerületben és kalap-utca sarkán 1. sz.

Hirdetések felvételnek a külföldön: Bécsben: Oppoldt A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosca: Kadohán, Seilerstrasse Nr. 2. Haszentein és Vogler, Wallfischgasse 10. Dunaújváros: G. L. és társai, Wollzeile Nr. 12. Frankfurt: Rudolf Mosse, 40. rue de la Bourse. Frankfurt: D. M. Daube G. L. és társai.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Budapest IV. kerületben és kalap-utca sarkán 1. sz. Csak bérmentes levelek fogadtnak el. Kérőiratok vissza nem küldetnek. Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben háshoz fordítva: Egy évre 20.- Félévre 10.- Negyedévre 5.- Egy hónapra 1.50. Egy szám 6 krajczár.

Gambetta Toursban.

Tours városának a proszok által felgyújtott házaira hivatkozott a nagy francia szónok. Gambetta Leo, hogy tüzük fényénél világítsa meg a helyzetet s reámutathasson a veszélyekre, melyek származnak, ha a nemzet egy ember kezebe teszi le a hatalmat. A tisztességs tours-i polgárok különös fényű vizsgálták a helyzetet. A múltból feléjük világított még az a tűz, melyre figyelmesek őket Gambetta tévé, a jelenben pedig ott lobogott előttük a szónoklat káprázatos fénye, mely magával ragadta őket, mely megvesztegette fellángyozott érteiket. Az egész Franciaország által báványozott férfiú állott előttük, de a kihez őket nagyobb lelkesedésű, mint Franciaország egyéb városait. Azokban a végzetlenség napokban, midőn a brandenburgi lovak patái tették pusztává Franciaország virányait, az ő kebelükbe hozta az ostromlott Párisból a léghajó Gambetta Leót s vele a szabadság reményének legutolsó felcsillámlását. Csoda-e, ha ilyen körülmények között a francia könnyen ingerelhető érzék nem marad nyugodt s bizonyos extázis veszi a kedélyek ellenét?

nökét, s személyesen foglalni el helyét. Éme hírekkel szemben, nemcsak a tisztet, de a barátság és szeretet hangján emlékezik meg Gambetta az elnökéről. S ezzel kimondja azt, hogy nem csak kifelé akar békét, hanem az ország határain belül is fent akarja tartani a helyzet folytonosságát s a békés előrehaladást. Ezen a két ponton fekszik Gambetta beszédének sulya. Ebben jelöli meg az irányt, melyben Franciaország politikája haladni fog, illetőleg evvel fejezi ki azt, hogy ezen politika irányában nem fog történni semmi változás. Az, a mi a beszédnek a szenátusra vonatkozó részét illeti, s melyet a reformok inaugurálásá gyanánt hirdettek a lapok: csekély fontosságú dolog. S épen ellenkező hatást ért el, mint a minőt akart. Még Gambetta intím barátaira sem tett jó benyomást, s valamennyi nagyobbpárisi lap rosszalóg, vagy legalább is hidegen emlékezik meg róla. A szenátus újra alakítása, a kettős kamara rendszer alapján, lehet jó dolog vagy rossz, a felfogás szerint, de ezen esetben nem volt az elhatározásra befolyással más, mint a személyes bosszu azon néhány szenátor ellen, a kiket még az előbbi kamara választott meg holtig, s a kik megbuktatták a meggyékinti szavazás iránti javaslatot. Lehet, hogy ezen javaslat keresztül mentvén, a republika pártja erősödött volna Franciaországban, lehet hogy Gambettának oka van neheztelnie az illetőkre, de a személyes neheztelésnek eme bevonását a politikába nem szivesen veszi a francia nemzet. Tekintsünk el azonban az államférfi eme fogatkozásától, tekintsük csak a békének és haladásnak ama biztosítását, melyet beszédével kifejezett: elég okunk lesz kiváló figyelmünkre méltítani a beszédet, melyet tartott.

Budapest, augusztus 6.

A zágrábi hivatalos „Narodne Novine” azzal a hivatalos önértelével és kormányzati tekintéllyel, melyet oly kevéssé bír érvényesíteni Horvátországban, most jónak látja lezárólag elmondani a fumeinek és a magyar közvéleménynek, a miért a horvát követelések ellenében érteiket hatályosan kifejezni törekednek. A zágrábi hivatalos jól tenni, ha csakugyan horvát honfitársait tanítaná mindezeket fejelemre, akkor talán föltöntené a magyar közvéleményt attól a kényszerűségtől, hogy saját szántából utasítsa a horvátok henegezését kellő korlátok közé. Leginkább szükséges ez pedig akkor, ha már a zágrábi hivatalos is benyomást tesz oly jámbor áldozatoknak, kiknek a horvát kényesség kedvéért csatákat kell szájukba tenniük. A horvát hivatalos augur azt találja, hogy már tulokat beszéltek a fumei kérdéssel és jó volna ezt már egy időre elfelejteni. Valóban a horvát nagyzás betegét már tulokat beszéltek a fumei kérdéssel és jó lett volna, ha a zágrábi hivatalos gondoskodtat volna, hogy a horvát munitcipiumok, városok, népgyűlések ne csapjanak oly ékteleen lármát, petíciók özönében ne terjeszték a zágrábi országgyűlés elé Horvátország örök követelését Fiume és jó lett volna, ha maga a zágrábi országgyűlés kisebb csendesebb hangon beszél Horvátország „szent jogáról.” Az ilyen „időzártságról” nem ártott volna a zágrábi hivatalos bölcseségnek elmélni. A magyar közvélemény eddig nagyon csendesen, talán túlságosan csendesen viselte magát, de most a horvát provokációk után nagyon is elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy erőlyesen visszautasítsuk a horvát félvállalkodottság kiűzéseit. Épen azért tartjuk ezt „időzártságnak”, hogy a hertvá urak ne tartásághérárm, „időzártságnak” újra megbolygattani a fumei kérdést, és ne beszéljenek sokat Horvátország „örök jogairól” mások tulajdonára. A horvát hivatalos tanácsadók megjelölhet nyugtatra jó tanácsa felől, Magyarország előtt csakugyan nem közömbös dolog, „minő szellem kap lábra Horvátországban.” Ha a zágrábi hivatalos köröknek az a gondjuk, hogy az igaztók kérdések elmuljanak, mi bizunk is abban, hogy nemzeti jogunk és nemzeti önértelünk erőlyes nyilvánításának és Fiume lelkes demonstrációinak lesz is átvés lehető hatásuk a horvát fók igazgatósságára.

Az 1882-ik évre szóló költségvetési előirányzat összeállítását önként érhetőleg csak a közös miniszterek visszatérése után, — kik mindnyájan augusztus közepén tud lesznék szabadságon, — fog megtörténni, és az előterjesztések végleges megállapítása érdekében csak azután lesznék közös miniszteri értekezletek tarthatók. Ebből látható, írja a „Bud. Corr.”, hogy mindazon közlemények, melyek a jövő évi költségvetési előirányzat magasságára, kiváltképpen pedig a hadügyi előirányzat tervezett felemelésére vonatkoznak, alaplatan kombinációk. A delegációk behívási határideje is csak később fog megállapíthatni, mindazonáltal valószínűleg október végére fog esni.

Bukarest, augusztus 4.

(Az „Egyetértés” sajtó levelezőjétől) (Gróf Hoyos László maradt. — Az „Egyetértés” cikkének hátsó része az úlevél.) A legmegbizhatóbb forrásból értesültem, hogy gróf Hoyos követ ur t. hó végé felé Bukarestbe érkezik, az ügyek vezetését ismét átveszi és Bukarestben marad. Ez időszerezt tehát semmiféle változás nem lesz. Nekünk nincs is egyáltalában a nemes gróf ellen kifogásunk, sőt öhajjuk, hogy addig, míg közös külügyünk lesz és nem magyarok kivezezik ki ily magas állásokra, azok mind oly méltók legyenek rá, mint gróf Hoyos László ur, ki a magyarok iránti szeretetéről annyira meggyőződött már benntünk. De örvendünk is, hogy a gróf ur maradt, mert ez jele annak, hogy a diplomáciai viszony monarchiának és Románia közt még nem változott olyanná, hogy az elnező követet egy erőlyes követel kellene felcsérélni. Adja isten, hogy erre ne is legyen szükség, hogy értsék meg egymást románok és magyarok, kiknek annyira közös az érdekük!

Budapest, aug. 6.

Tunizsból egy idő óta meglehetősen megnyugtató hírek érkeztek s egy mai táviratunk is konstatálja, hogy „ma mindenütt nyugalom uralkodik s a bizonyos részről legutóbb terjesztett nyugtalanító hírek alaptalanok.” Kivánatos Franciaországra nézve, kivált a mostani választási izgalmak közepette, hogy így legyen. Ami Sfaxot illeti, ott úgy látszik, nincs még teljesen helyreállítva a rend. A benszülőtt lakosság lefegyverzést július 31-én kezdték meg. Ez nagy nehézségekkel jár, mert a lakosok azt mondják, hogy nekik szükségük van fegyvereikre, hogy jóságukat és kerjetiket a kóborló ellen megóvják, a kik barmaikat elhajják és kerjetiket elpusztítják. A francia csapatok minden ranggal kivonulnak a környékre s napról napra tovább nyomulnak. Sfax elfoglalása s illetőleg bombázása miatt a francia kormányának még más baja is van. Az olasz kormány ugyanis a sfaxi olasz alattvalók által szenvedett veszteségek kárpótlása végett felszólalt a köztársaság kormányától. Ez azonban a tuniszi bejhez utasította Olaszországot. Az olasz minisztertanács, viszont, legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy követeléseit fenntartja Franciaország szíjával szemben s nem fordul a tuniszi bejhez. Ez az elhatározás azzal van indokolva, hogy Olaszország a bejhez eskis Roustan francia miniszterezidens közvetítésével fordulhatna, s ezáltal elismerné a Tuniszban teremtett új helyzetet; a mit pedig semmi szin alatt nem akar. — Azonban nemcsak Olaszország, hanem az angolok részéről is fenyegeti ilyes kellemetlenül Franciaországot. Sir Ch. Dilke külügyi államtitkár ugyanis tegnap kijelenté az angol alsóházban, hogy Sfax bombázatása alkalmából az angol alattvalók eddig nem támasztottak kárpótlási igényt Franciaországot ellen; lehet azonban, hogy a később fog megtörténni.

1869-ben egy erdélyi fürdő mentem; óvakodtam, hogy csak magyarul ne találkozzam, azonban a véletlen mást akart; és azóta a véletlen az én legkedvesebb barátom; mert a véletlen volt az, mely engem kiabrándított: a fürdőn megismerkedtem két magyarországi uri emberrel, ösmertésűgünk nemskóra reá barátságba ment át, e barátság következtében 2 és fél évet töltöttem Magyarország különböző részeiben. E 2 1/2 év alatt megösmertem az előttem örökké felejtett Magyarországot, megösmertem a magyar nemzetet, annak nemes és nyílt jellemét, pártatlan lovagiaságát, gyengédségét más nemzetek és nemzetiségek irányában, megösmertem lélekemelő történetét, költszetét, énekét és zenéjét. Oh mily nemes harmonia mind az, a mi a magyar képezi. Nem tudtam más által megmutatni, hogy mennyire beösmöl, mennyire szeretem a magyar nemzetet, mint az által — hogy megtanultam szép nyelvet. — És még egyet tanultam Magyarországon: a hazát, azt a drága földet, hol születtem, hol bölcsönk ringott, hol dadogni kezdtünk, hol aytánk pihenek, forrón, tisztán, minden önzés nélkül szeretni. Azóta szeretem én igazán, forrón és tisztán hazám — Romániát — móta a Duna és Tisza között élő nemzetet megismertem. Nem bírom felfogni, hogy a magyarországi nemzetiségek hogy képesek Magyarország ellen igzítani, azon ország ellen, melynek ők ép úgy gyermekeit mint a magyarok, melyben ők épen azokat a jogokat élvezik, mint a melyeket a magyarok.

Budapest, aug. 6.

Az Egyesült-Államok kormányja, mint távirataink már jelentették, szívesen megteszi az angol kormányának a liverpooli eset alkalmából kért szolgálatot. Tegnap Harcourt belügyminiszter jelentette is az alsóházban, hogy Blaine államtitkár azt sürögöyözötte az Egyesült-Államok londoni képviselőjének, hogy a hatóságok nagy buzgalommal pusboltják a pokolép-összeeszküsz tagjait; az amerikai rendőrség sem kötszet, sem fáradságot nem fog kimélni, hogy a bűntetteket kifűköszesse és kézzre kerítse. Feltehető, hogy csak kevesen vettek részt az összeeszküszében.

XIII. Leó pápa legutóbbi allokuczióját egész terjedelmében közli a római „Frusta.” A pápa ebben, mint római táviratunk jelenti, élénk megbotránkos hangjára mondja el a IX. Pius pápa földi maradványainak átszállításakor előfordult eseményeket, s kijelenti, hogy azért siettetta a konzisztorium összehívását, hogy ezt az allokuczió elmondhassa; megerősíti a Jacobini bíbork által az európai kabineteknek átküldött jegyzékeket, elősorolja a temetés alkalmával előfordult eseményeket, diéséri a koporsó kísérő hívek túrelmét és azt mondja, hogy a támadók rosszabbul viselték magukat, mint a barbárok. A pápa a világ minden részéből kapott részvénytájközléseket és tiltakozásokat. A világ most már tudja, minő lábon áll a pápa biztonssága; kéri, hogy az a majd jutni, ha a pápa Róma utcáiban meg fog jelenni és kijelenti, hogy Rómában, illetőleg a vatikánban csak mint fogoly maradhat; mindazáltal el van tölve szembezállni a még következő viharokkal, mert érzi, hogy azok még hevesebbek lesznék, mint valaha voltak.

Budapest, aug. 6.

Gambetta toursi beszédét, melyet alább bőven ismertetünk, korántsem fogadják a republikánus sajtó egyhangú tetszéssel. A „Journal des Debats”, „IX. Siécle”, „Pair”, „Siécle”, „Parlement” nem helyeslik azt az eszmét, hogy az alkotmánynak a szenátusra vonatkozó részét revizió alá vegyék. A „France” és a „National” szintén rosszalják azt s Gambetta beszédét ingadozó, veszélyes programnak nevezik. A „Temps” helyesli ugyan a beszédet s azt hiszi, hogy az nagy befolyással lesz a választásokra, de a szenátust illető eszmré azt mondja, hogy az nem sürgős. Az angol felsőház tegnap folytatta és be is fejezte az irországi földtörvény részletes tárgyalását, s a harmadik olvasást hétfőre tűzte ki. A vita részleteiből londoni táviratunk a következőket emeli ki: Salisbury marquis módosítást indítványoz a VII. cikkelyhez, mely szerint az a hér nem szállítható le, melyet a héról a kibérelt jóság átvételekor fizetni késznek nyilatkozott. A ház a kormány ellenzése dacára 157 szavazattal 110 ellenében, tehát már jelentékenyen lepadt többséggel elfogadta ezt a módosítást. A konzervatívok közül többen a kisebbséggel szavaztak. A ház elfogadta a törvénynek VII—IX-ig terjedő cikkelyit. A Bradlaugh-botrány leírását a ma érkezett londoni lapokban találjuk. A parlamenti épület előtt lefolyt zavargást tegnapelőtt részletesen ismertetjük, s az egyetlen érdekese, a mit az aznapi parlamenti vitában találunk, John Bright beszéde, melyet a „Times” után közlünk. A beszéd, mely a Labouchère által az elnök és a ház-nagy erőszakos eljárása ellen indítványozott részszavazat fölötti vitából kiemelkedik, így hangzik: A néktől, hogy bármily válosmányt fejeznék is ki a northamptoni tiszteletreméltó tag (Labouchère) indítványára fölött, úgy védekedem, hogy ez olyan alkalom, a melyen a háznak egy tagja, a ki úgy érzi, mint én, igénybe vehet két-három percet egy tény konstatálására és a hához intézendő hivatkozásra. (Halljuk!) Az utóbbi pár perc alatt künn voltam a házból s azt hallottam, hogy Bradlaugh urnak megtiltották a belépést az alsóház rendeletéből és az elnök utasítását folytán, hogy elj vittek a ház ajtaja elől, keresztül az előcsarnokon és az alsólépcsőn, keresztül a Westminster-Hallon s úgy tettek ki a Westminster-Hall ajtaján, hogy halalos állóság állapotába jutott. (Oh!) Kétségbevonhatatlan forrásból tudom, hogy mire a Palaeoyardba érkezett, fájlduló állapotban volt; azok, a kik fel voltak rá hatalmazva, hogy őt ily módon eltávolítsák, azt mondják, hogy ha még néhány áll tovább kellett volna mennie, ájultan rogyott volna a földre. (Mozgás.) Ez az eset nem valami zúgban történt, mert ezer meg ezer honfitárs áll künn a ház előtt, a kik tanúi voltak a történetnek, így részének s nemskóra meg fognak tudni mindent, a mi történt és holnap reggel egy milliót több újságíróval fogja értesíteni ez ország népét arról, a mi történt. (Tetszés és ellenzés.) Nem akarom érteni az az ügyben fölmerült eredeti kérdést, nem akarom fölpanaszolni a háznak egy multikori határozatát, s legkevésbé akarok panaszt tenni az én eljárás ellen, elnök ur, de azt akarom kérdezni a szemközt ülő tisztelt tagoktól s némely ezen az oldalon ülőktől is hogy: Hova vezetnek benntünk? (Tetszés.) Most még könnyen el lehet banni a dologgal. Tegnap a trafalgar-squarei meetingen csak pár ezren voltak jelen, s ma is csak néhány ezren állnak e ház előtt. De ez épen egyike azoknak a dolgoknak, a melyek némi szoktak (tetszés és ellenzés), s a ház, ha megmarad mostani magatartásában, valamely igen szívesen és önzetlenül és veszélyes helyzetbe fog benntünk el sodorni. (Tetszés és ellenzés.) Legyen szabad emlékeztetnem a házat, hogy Bradlaugh urat, a northamptoni kerület törvényesen választotta meg, mint bármelyikünk az ő illető választókörletre, s hogy ennél fogva neki ép olyan joga van e ház asztalához lépni, mint bármelyikünknek.

Bright: Megengedem, elnök ur, hogy önként töltesen igaza van, s nekem formailag nincs igazam. De mikor fölálltam, kérdeztem, hogy szabad-e néhány percig s föl szólalást tennem. (Fölkiáltások: „Nem! nem!”) Meggyőzéseim az azal végzem, hogy azt kérdezem azoktól a tiszteletreméltó gentlemanektől, a kik azt az eljárást követik, mely ezeket a nehézségeket előidézta: nem fontosnak-e meg a kérdést újra s vonnák ki Bradlaugh urat abból a helyzetből, mely sértő az ő jellemére és igazságtalanság az ő választóival szemben? (Mozgás.)

A toursi beszéd.

Terjedelmes tudósítás van ma előtünk Gambetta toursi beszédéről melyet legutóbb

